

2011. február 15. kedd
Apostolok Cselekedetei 16,25–34

Dr. Lenkeyné Dr. Semsey Klára

^{16,25}Éjfél tájban Pál és Szilász imádkozott, és énekkel magasztalta az Istent. A foglyok pedig hallgatták őket. ^{16,26}Ekkor hirtelen nagy földrengés támadt, úgyhogy megrendültek a börtön alapjai, hirtelen kinyílt minden ajtó, és mindegyikükről lehulltak a bilincsek. ^{16,27}Amikor a börtönőr felriadt álmából, és meglátta, hogy nyitva vannak a börtönajtók, kivonta a kardját, és végezni akart magával, mert azt hitte, hogy megszöktek a foglyok. ^{16,28}Pál azonban hangosan rákiáltott: "Ne tégy kárt magadban, mert valamennyien itt vagyunk!" ^{16,29}Erre az világosságot kért, berohant, és remegve borult Pál és Szilász elé; ^{16,30}majd kivezette őket, és ezt kérdezte: "Uraim, mit kell cselekednem, hogy üdvözüljek?" Ők pedig így válaszoltak: ^{16,31}"Higgy az Úr Jézusban, és üdvözülsz mind te, mind a te házában népe!" ^{16,32}Ekkor hirdették az Isten igéjét neki és mindazoknak, akik a házában voltak. ^{16,33}Ő pedig magához fogadta őket az éjszakának még abban az órájában, kimosta sebeiket, és azonnal megkeresztelkedett egész háza népével együtt. ^{16,34}Azután házába vitte őket, asztalt terített nekik, és örvendezett, hogy egész háza népével együtt hisz az Istenben.

Amit a textusról tudni kell:

- exegetikai megjegyzések
- teológiai összefüggések feltárása

25. vers

Meszoniúktion = *meszon tész niúktosz* – a nyugati szöveg variánsa: az éjszaka közepén, tehát éjfélkor. *Proszeükhomenoi hümmon ton theon* – „imádkoztak, dicséretet, himnuszt énekelve” (vö. Mt 26,30; Mk 14,26; Zsid 2,12). Pál és Szilász éjszaka a fogságban közös énekkel együtt dicsőítik Urukát. Több helyen előfordul a páli irodalomban az Urat dicsőítő himnuszt (Fil 2; 1Kor 13; Róm 11,33kk).

ítő himnuszt (Fil 2; 1Kor 13; Róm 11,33kk).

26. vers

Szeiszmosz egeneto – „földrengés támadt”. A föld az Úr teremtménye, Ő rendelkezik vele. Neki nemcsak arra volt hatalma, hogy létrehozza (Zsolt 102,26), megerősítse (Zsolt 75,4; 93,1; 96,10; 119,9), hanem arra is, hogy meghatározza természetét (2Móz 26,20; Zsolt 107,34), és ha arra van szükség, akkor megremegtesse (Mt 24,7; ApCsel 4,31). A föld megmozdulása, mint az ApCsel 4,31-ben is, válasz az imádságra. A Mindenható meghallgatja Krisztus követőit és úgy válaszol dicsőítését hirdető himnuszokra, ahogyan jónak látja. *Éneókbthészan de parakhréma bai thürai paszai kai pantón ta deszma anethé* – az, hogy az ajtók kinyílnak egy ilyen esetben, az nem lehetetlen, ellenben az, hogy a foglyok bilincsei leeszenek, az csak *csodaként* értelmezhető.¹ Szerintem a földrengés és annak következménye minden részletében annak az Úrnak a közbelépése hűséges követeinek az érdekében, aki a Szabadító az ellenség mindenféle emberellenes manipulációjából, így egy konkrét esetből is.

27. vers

A börtönőr, amint a börtön nyitva lévő ajtajait meglátta igen megijedt, és a pszichológiai hatás nyomására öngyilkosságot akar elkövetni. Az őrt személyes felelősség terheli a foglyok megszökése esetén, ebben az esetben a római jog szerint a börtönőrrre ugyanaz a büntetés vár, amire a foglyokat ítélték volna.²

28. vers

Pál a nyitott cellából látja a börtönőrt, és kiált, hogy megakadályozza az öngyilkosságát.

¹ HAENCHEN, E.: *Die Apostelgeschichte*, Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht, 1968, 436.

² BARCLAY, W.: *Apostelgeschichte*, Wuppertal, AUSAAT Verlag, 1986, 146.

29–30. vers

A rendkívüli esemény következményeként a börtönőr a hatalmas Isten követeit látja a foglyokban, ezért részesíti őket Istennek járó tiszteletben. Ezt kérdezi: *κῆρρον, τί με δεῖ ποιεῖν ἕνεκα σου?* A megszólítás a hatalommal rendelkező személyek meghatározására szolgál. A minden hatalommal rendelkező Mindenható megnevezésének is ez az egyik formája. A *σου* a *σουδός* gazdag jelentéstartalmú igének pass. aor. coni sg. 1. formája, amelynek a jelentése itt: „üdvözüljek”.

31–32. vers

Az apostol konkrét választ ad a konkrét kérdésre. Hitre szólít, bizalomra indít az iránt az Úr iránt, aki a Szabadító. Az üdvösség elnyerésének lehetősége a Jézusba vetett hit. Az üdvösséget úgy hirdeti Pál, hogy az kiterjed a börtönőr egész családjára. Az a lehetőség, amely Jézus által adatott, határtalan lehetőség biztosítását jelenti, minden embernek szól. Arról nem szól Lukács, hogy az igehirdetés, a Jézus üdvösséget jelentő szabadításának hirdetése hol történt. Az viszont hangsúlyos, hogy az üdvösségben része lehet az egész családnak és mindazoknak, akik valamilyen minőségben a házhoz tartoznak (ApCsel 11,14).

33–34. vers

A börtönőr kimosta még éjszaka Pálék sebeit. Majd hozzátartozóival együtt részesült a keresztségben. Valószínűleg egy forrás, vagy az udvarban lévő kút szolgáltatta ehhez a vizet.³ Ezután felvitte a foglyokat a lakásába és éjszaka egy óra körül asztalt terített számukra. A *παρὰ τῆς θύρας τῆς τραπεζῆς* a vendéglátás kifejezésére szolgál.⁴ A hitre jutásnak örül az egész háza népével együtt. Az Úr hűségese követeit kiszabadítja a szigorúan őrzött, embertelen szenvedéseket jelentő fogságukból, a börtönört pedig háza népével együtt az Ő szabadításának részesévé teszi.

³ HAENCHEN, E.: *Die Apostelgeschichte*, Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht, 1968, 437.

⁴ VARGA ZS. J.: *Újszövetségi görög-magyar szótár*, Budapest, Zsinati Iroda Sajtóosztálya, 1992, 946.

Prédikációvázlat
Börtönmisszió

Pál és Szilász koholt vádak alapján jutott a börtönbe, szigorú, igen nagy szenvedéssel járó fogságba. Azok a hatalmasok, akik az anyagi javak mindenáron való megszerzésének a rabjai, képesek mindenre azokkal szemben, akik ezt valamilyen módon veszélyeztetik. Nem számít az ember betegsége, nyomora, válságos helyzete. Nem számít azonban az sem, ha a hazugság, a törvénytelenység eszköze a módja annak, hogy megfélemlítsék, ha lehet el is tegyék

az útjukból azokat, akik sértik az anyagi érdekeiket. Pál és Szilász a börtönben is hűséges marad ahhoz a Jézushoz, akinek a neve hirdeti funkcióját: „*az Úr szabadít*”.

1. Isten dicsőítése énekeszóval hangzik fel a börtön cellájában, a foglyok pedig hallgatták. Pál és Szilász nem zúgolódnak, nem panaszkodnak, hanem imádkoznak. Tudatában vannak annak, hogy bár őket bezárták, de a mindenható Istent nem zárhatják el tőlük. Jézus velük van, Ő nem zárható ki a börtönből sem. A jelenléte tanítványai számára minden élethelyzetben érvényes. Isten szavát nem lehet bilincsbe verni. A foglyok hallgatták őket, figyeltek rájuk. Pál és Szilász a börtönben is tette azt, ami a küldetésük volt. Dicsőítették az Urat, hirdették a szabadító Jézust. Olyan üzenet jutott el a foglyokhoz, amit különben még soha nem hallottak. Krisztus követői nem lehetnek soha attól függőek, hogy milyen körülmények közé kerülnek. Voltak, és vannak az apostoloknak ma is követői, követői, akik nehéz körülmények között dicsőítik a szabadító Urat. Legyünk hálásak Urunknak azért, hogy hazánkban ma szabad emberek lehetnek a börtönmisszió eszközei. Az Úr a börtönben is adja szabadító erejét, követői imádságára válaszként.

2. Csodával válaszol a Mindenható: földrengés támadt. A menny és föld Ura az, akihez követői imádkoztak, akit énekkel dicsőítettek. Az Úr hatalma mindenek fölött való. Szavára lecsendesül a tenger, ereje megmozdítja a földet. Ő a természeti erőknél is Ura. Aki kihozta a sírból a juhok nagy pásztorát (Zsid 13,20), megnyitva sírjának száját megrendítve a földet (Mt 28,2), kinyitotta hűséges követői börtönének az ajtaját. Nem emberi erő, hanem a Mindenható rendkívüli hatalmával lépett fel Krisztus követőiért. Neki semmi sem lehetetlen.

Az, aki megszabadult a bilincstől, a szabadító eszközöként szól, és szava életre szólít. Pál életmentő kiáltása hangzik fel annak a számára, aki végezni akart magával. A börtönőr az emberi logika alapján méri fel az adott helyzetet, amint meglátja a nyitott ajtajait a börtönnek, a ránehezedő pszichológiai nyomás hatására csak egy lehetőséget lát hirtelen, és ez az öngyilkosság. Ahol az emberi logika csődöt mond és a pszichológiai nyomás az életből való menekülésre indít, ott egy kiáltás, amely megszólít, életmentő lehet. *A Mindenható közbelépése nyomán minden ember előtt az életre szóló lehetőség ajtaja nyílik meg.* A csoda nem fejeződik be ott ugyanis, hogy a börtön ajtaja megnyílt. Van folytatás. A foglyok helyükön maradtak. A börtönőr kérdez. Azoktól kérdez, akik hiteles választ tudnak adni az ember válságos helyzetében felvetődő kérdésére.

3. Az apostol válasza és annak következménye. Hitre szólít. „Higgy az Úr Jézusban és üdvözülj te és a házád népe.” A börtönőr hite áldás egész családjá, sőt mindenki számára, aki a házához tartozik. Az apostolok hirdették az ígét mindazoknak, akik a börtönőr környezetéhez tartoznak. Ennek következménye a keresztség, amely az Úrral való életközösség. Ezt követi a vendéglátás, az asztalközösség, az öröm, mert az egész háza népe hitre jutott. A hit az az ajándék, amely odakapcsolja az embert ahhoz az Úrhoz, aki oltalmazza, védi, minden körülmény között megtartja, aki örök életet ajándékozik számára. Fontos ez minden ember, minden család számára. Élünk vele családjunk tagjaival együtt!